

แนวทางการลงโทษทางวินัย

- การพิจารณาความผิดและกำหนดโทษคือการพิจารณา วินิจฉัยว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยในกรณีใดตาม มาตราใดและควรลงโทษในสถานใดหรือไม่ทั้งนี้ เป็น กระบวนการที่จะต้องกระทำโดยผู้มีอำนาจหน้าที่ในการ พิจารณาโดยเฉพาะตามที่กฎหมายกำหนดไว้การพิจารณา ความผิดและกำหนดโทษพึงกระทำ เมื่อได้ทราบข้อเท็จจริง ของเรื่องที่กล่าวหาโดยกระจ่างชัดพอที่จะพิจารณาความผิด และกำหนดโทษได้แล้ว ทั้งนี้หากเป็นความผิดวินัย ซึ่งมีใช้ กรณี ความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง จะต้องได้ข้อเท็จจริงจากการ สืบสวนหรือสอบสวน หากเป็นความผิดวินัยในกรณีความผิด ที่ปรากฏชัดแจ้ง อาจได้ข้อเท็จจริงจากคาพิพากษาของศาล อันถึงที่สุด การสืบสวน การรายงาน หรือการรวบรวมข้อมูล แล้วแต่กรณี
- **หลักการพิจารณาความผิด**
- ในการพิจารณาความผิด มีหลักที่ควรคำนึงถึงอยู่ 2 หลัก คือ
- (1) **หลักนิติธรรม** ได้แก่การพิจารณาตามตัวบทกฎหมาย กล่าวคือ การที่จะถือว่าการกระทำใดเป็นความผิดทาง วินัยฐานใดนั้น ต้องมีบทกฎหมายบัญญัติว่าการกระทำ เช่นนั้นเป็นความผิดทางวินัย ถ้าไม่มีบทกฎหมายว่าการ กระทำเช่นนั้นเป็นความผิดทางวินัย ก็ไม่ถือเป็นการกระทำ ผิดวินัยทั้งนี้ การที่จะถือว่าการกระทำอย่างไรเป็นความผิด ทางวินัยฐานใดนั้น ต้องพิจารณาให้เข้าองค์ประกอบของ ความผิดฐานนั้นทุกประการ ถ้ากรณีใดไม่ครบองค์ประกอบ ความผิดฐานใดก็ไม่เป็นความผิดฐานนั้น ถ้าข้อเท็จจริงบ่งชี้

(2) **หลักมนุษยธรรม** ได้แก่ การพิจารณาบททวนให้รอบคอบ โดย คำนึงถึงความเป็นจริงและความถูกต้องเหมาะสมตาม เหตุผลที่ ควรจะเป็น เช่น ตามตัวอย่างดังกล่าวใน

(1) ถ้าพิจารณาโดยใช้หลักมนุษยธรรมด้วย ก่อนที่จะปรับ บทความผิด และกำหนดโทษจะต้องคำนึงถึงความเป็นจริงตาม เหตุผลที่ควรจะเป็นในสภาพการณ์เช่นนั้นว่าเป็นการทุจริตต่อ หน้าที่ราชการหรือไม่ด้วย ซึ่งการพิจารณาโดยคำนึงถึงความเป็น จริงตามเหตุผลที่ควรจะเป็นนั้น ต้องอาศัยข้อเท็จจริงและ พฤติการณ์แวดล้อมประกอบ เช่น ดูว่าฐานะของเจ้าหน้าที่ผู้ นั้น เป็นอย่างไร ถ้าฐานะยากจนมาก เงินขาดมือเสมอ ชักหน้าไม่ถึง หลังเป็นประจําอย่างนี้แม้เงิน 10 บาท 20 บาท ก็อาจฟัง ว่าเอาไปหมุนใช้ส่วนตัวก่อนได้ แต่ถ้าเป็นคนร่ำรวย ฐานะดี มี เงินติดตัวอยู่เป็นจํานวนพันเสมอ อย่างนี้การที่เงินหลวง 2,030 บาท เข้าไปนอนอยู่ในกระเป๋า ถึงแม้จะใช้นั้นไปกับเงิน ส่วนตัวก็คงจะไม่ได้ประโยชน์แก่ตนเองอย่างไร ก็ไม่น่าจะปรับ บทเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ เพราะขาดองค์ประกอบใน ข้อที่ว่า “เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มีควรได้” และอาจต้องดูระยะเวลาที่เงินอยู่กับตัวด้วยว่านานเพียงใด ถ้า ระยะเวลานานเป็นเดือน ๆ ก็อาจได้ประโยชน์ส่วนตัวในการที่มี เงินนั้นอยู่ในมือ พอที่จะฟังว่าเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ ราชการได้ แต่ถ้าเงินอยู่ในมือเพียง 2-3 วัน แล้วนำมาส่งเอง โดยไม่มีเหตุ บังคับให้ต้องส่ง แม้เงินจะมาก ก็น่าจะไม่ได้ ประโยชน์อะไรใน การที่มีเงินนั้นอยู่ในมือ จึงขาดองค์ประกอบ ที่จะฟังว่าเป็นการ ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ความผิดที่จะปรับ บทคงจะเข้ากรณี เพียงไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ดังนี้ เป็นการ พิจารณาโดยอาศัยหลัก นิติธรรม และหลักมนุ ธรรมประกอบ กัน ซึ่งจะถูกต้องตามความเป็นจริง และเหมาะสมกว่าการ พิจารณาโดยอาศัยหลักนิติธรรมแต่เพียง อย่างเดียว

(1) **หลักนิติธรรม** คือ คำนึงถึงระดับโทษตามที่กฎหมาย กำหนด ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 3 ระดับ คือ

(ก) ความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจะต้องโทษสถานไล่ออกหรือ ปลด ออก ตามความร้ายแรงแห่งกรณี ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะ ลดหย่อนก็ได้แต่ ลดลงต่ำกว่าปลดออกไม่ได้

(ข) ความผิดวินัยไม่ร้ายแรง จะต้องลงทัณฑ์ภาคทัณฑ์หรือตัด เงินเดือน

(ค) ความผิดวินัยเล็กน้อย อาจวางโทษสถานภาคทัณฑ์แต่ถ้า เป็นความผิดครั้งแรก และผู้บังคับบัญชาเห็นว่าไม่เหตุอันควร ลงโทษ จะงดโทษให้โดยว่ากล่าวตักเตือน หรือให้ทำทัณฑ์บน เป็นหนังสือไว้ก่อนก็ได้

(2)**หลักมนุษยธรรม** คือ การพิจารณาบททวนให้รอบคอบโดย คำนึงถึงความถูกต้องเหมาะสมตามเหตุผลที่ควรจะเป็นภายใน ขอบเขตระดับโทษตามที่กฎหมายกำหนดเช่นในกรณี ที่ กฎหมายกำหนดว่าความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจะต้องลงโทษไล่ออกหรือปลดออก ดังนั้นกรณีไหนควรกำหนดโทษเป็นไล่ออก กรณีไหนควรกำหนดโทษเป็นปลดออก ควรใช้หลักมนุษยธรรม เข้าประกอบการพิจารณาด้วย และทานองเดียวกันในกรณี ความผิดไม่ร้ายแรง กรณีไหนจะควรลงทัณฑ์กักยามกักขัง หรือ ภาคทัณฑ์ และกรณีไหนจะควรลดหย่อนโทษ หรืองดโทษ ก็ควร ใช้หลักมนุษยธรรมเข้าประกอบการพิจารณาด้วย

(3) **หลักความเป็นธรรม** คือ การวางโทษจะต้องให้ได้ระดับ เสมอหน้ากัน ใครทำผิดก็จะต้องถูกลงโทษ ไม่มียกเว้นไม่ เลือกที่ รักมักที่ชัง การกระทำผิดอย่างเดียวกันในลักษณะและ พฤติการณ์คล้ายคลึงกันควรจะวางโทษเท่ากัน

อย่างไรก็ดี แม้จะเป็นความผิดอย่างเดียวกันก็อาจแตกต่างกันในลักษณะพฤติการณ์ หรือเหตุผลซึ่งอาจ ใช้ดุลพินิจจากโทษหนักเบาแตกต่างกันตามควรแก่ กรณีได้ โดยนาเหตุบางประการมาประกอบการ พิจารณา เช่น

- **ลักษณะของการกระทำผิด** ความผิดอย่าง เดียวกัน บางกรณีพฤติการณ์หรือลักษณะแห่งการ กระทำผิด เป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง จะต้องวางโทษหนักอาจจะต้องถึงไล่ออกจากราชการ แต่ บางกรณี พฤติการณ์หรือลักษณะการกระทำผิดไม่ถึง ขั้นเป็น ความผิดร้ายแรง ซึ่งอาจพิจารณาวางโทษ สถานเบา ลดหลั่นกันตามสมควรแก่กรณี

- **ผลแห่งการกระทำผิด** ความผิดอย่างเดียวกัน อาจ ต้องวางโทษต่างกัน เพราะผลแห่งการกระทำผิด ทำให้ เกิดความเสียหายมากน้อยต่างกัน

- **คุณความดี** ในความผิดอย่างเดียวกัน ผู้มี ประวัติการทำงานดี ไม่เคยกระทำผิดมาก่อน อาจ ได้รับโทษน้อยกว่าผู้ที่เคยทำผิดมาก่อนแล้ว ผู้ทำผิดใน เรื่องเดียวกัน ความที่พยายามแก้ไขบรรเทาผลร้ายอาจ ได้รับโทษน้อยกว่าผู้ไม่ได้พยายามทำเช่นนั้น เช่น เจ้าหน้าที่ตรวจ ที่บกพร่องควบคุมผู้ต้องหาไม่ดีเป็น เหตุให้ผู้ต้องหา หลบหนี ในรายที่พยายามติดตาม จับกุมผู้ต้องหาที่ หลบหนีคืนมาได้ ควรจะได้รับโทษ น้อยกว่าคนที่ไม่ พยายามทำเช่นนั้น

- **การรู้หรือไม่รู้ว่าการกระทำนั้นเป็นความผิด** ถ้า ทา ไปทั้ง ๆ ที่รู้ว่าผิด ย่อมมีโทษหนักกว่าทำไปเพราะ ไม่รู้ ว่าผิด

- **เหตุเบื้องหลังการกระทำผิด** การกระทำผิด เพราะความจำเป็นบังคับหรือเพราะถูกยั่วโทสะ อาจ ได้รับโทษน้อยกว่าทำผิดโดยสันดานชั่วร้าย บางทีการ กระทำผิดอาจเกิดขึ้นเพราะโรคจิตซึ่ง ต้องใช้การรักษา มากกว่าการลงโทษ

- **สภาพของผู้กระทำ** ในความผิดอย่าง เดียวกัน อาจกำหนดโทษต่างกันตามสภาพของ ผู้กระทำผิด ซึ่งอาจต้องพิจารณาโดยคำนึงถึง เพศ อายุ

โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ใน
การลงโทษทางวินัย

องค์การบริหารส่วนตำบลนาตง
อำเภอปากคาด จังหวัดบึงกาฬ
38190